

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Deres ref.:

Vår dato: 10.11.2015

Vår ref.: 2015/8140

Arkivnr.: 461.5

Statens Vegvesen
Region Vest
Askedalen 4
6863 Leikanger

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00

F: 51 52 03 00

E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Statens vegvesen Region vest - Tillatelse til utfylling i sjø langs Rv. 13, Solbakk-Strandastøa, Strand kommune

Fylkesmannen har ferdigbehandlet søknaden fra Statens vegvesen Region vest av 26.6.2015, og har besluttet å gi tillatelse til utfylling i sjø etter forurensningsloven og forurensningsforskriften på visse vilkår. Vilkårene fremgår på side 5 og 6.

Tillatelsen omfatter utfylling av ca. 80 000 m³ sprengsteinsmasser over et sjøbunnsareal på ca. 9 000 m².

Vi viser til søknad av 26.6.2015 om utfylling i sjø langs Rv. 13 mellom Strandstrøa og Solbakk i Strand kommune. Det vises også til øvrige dokumenter i saken. Tiltaket vil berøre eiendommene på gnr. 32, bnr. 5 og 13.

Søknad og bakgrunn

Omsøkt utfylling er en del av byggingen av Ryfylkes fastlandsforbindelse, Rv. 13 Ryfast og E39 Eiganestunnelen. Statens vegvesen Region vest (SVV) fikk 20.8.2013 tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø, i forbindelse med etablering av nytt veiareal og parkeringsområde tilknyttet tunnelåpningen på Solbakk. Det omsøkte tiltaket er en forlengelse av denne utfyllingen.

Tiltaksområdet er regulert til «Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur – utfylling for annen veggrunn - grøntareal». I reguleringsplanen for dagsoneanlegget til Ryfastprosjektet på Solbakk er det gitt rekkefølgekrav om omlegging av Rv.13 mellom Strandastøa og Solbakk, med hensikt å opparbeide veiens standard, samt etablere gang-/sykkelvei på innsiden av veistrekningen. Arbeidet innebærer at deler av veien legges ut på fylling. Utfyllingen skal tilpasses den eksisterende utfyllingen ved Ryfylketunnelen på Solbakk, og tillegges et grøntareal mot havet med mulighet for etablering av tursti langs strandlinjen.

Søknaden omfatter utfylling av 80 000 ± 10 000 m³ sprengsteinmasser fra tunnelarbeid, samt eventuelt utsortert stein fra morenemasser. Utfylling skal foregå fra land, og vil dekke et sjøbunnsareal på 9000 ± 1000 m². Sprengsteinmassene inneholder skyteledninger i plast. Potensielt forurenset slam og renskemasser fra arbeidene skal ikke fylles i sjø, men disponeres forsvarlig iht. forurensningsgrad. Det er planlagt å utføre arbeidet i perioden senhøst 2015 – vår 2016.

I oktober 2011 ble det tatt prøver av bunnsedimentet utenfor Solbakk¹ for å avklare forurensnings-situasjonen i området. Det ble opparbeidet blandprøver av 4-5 grabbskudd, fra totalt 12 prøve-stasjoner. Prøvetakningsprosedyren fulgte Miljødirektoratets veileder for håndtering av forurensede sedimenter TA-1979/2004 (nå erstattet av TA-2960/2012). Undersøkelser av blandprøvene viste at sedimentene ved samtlige av prøvestasjonene tilsvarte tilstandsklasse I (bakgrunnsnivå) eller II (god) for alle analyserte forbindelser, basert på Miljødirektoratets klassifiseringsveileder (TA-2229/2007). Det ble i samme rapport også gjort vurderinger på skadepotensiale av partikkelspredning og utlekking av nitrogenforbindelser fra sprengstoffrester i utfyllingsmassene.

Som avbøtende tiltak planlegger tiltakshaver å legge ut lenser fra land som omkranser utfyllingsområdet, samt daglig å gjennomføre oppsamling av flytende plastrester langs lensene med håv. SVV skal dokumentere og kontrollere oppsamlingsarbeidet. Søker har ikke planlagt tiltak for å hindre partikkelspredning under arbeidene.

Tiltaket er i samsvar med gjeldende reguleringsplan for området.

Miljøforhold

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsforskriften § 36-2.

Naturmangfold

Fiskarlaget Vest har tidligere utpekt Solbakk som en viktig hummerlokalitet. Hummer i utfyllingsområdet vil bli direkte berørt av tiltaket, og området vil være uegnet som hummerhabitat i lengre tid. Ifølge norsk rødliste (2010) har hummer status som nær truet, som en konsekvens av høsting og habitatpåvirkning i marine miljø².

Ifølge Naturbase og Temakart-Rogaland er det ikke registrert viktige marine naturtyper i umiddelbar nærhet til tiltaksområdet. De nærmeste registreringene er større tareskogforekomster ved Heng, klassifisert som svært viktig, samt en kalkalgeforekomst mellom Heng og Grasholmen, klassifisert som viktig. Disse områdene er imidlertid i relativt stor avstand til utfyllingsområdet (2,5 - 3,5 km). Tiltaksområdet ligger i nærheten av et lokalt viktig gytefelt for torsk, i følge Fiskeridirektoratets kartverktøy.

Vannforekomst

I følge databasen www.vann-nett.no er omsøkt område en del av vannforekomsten «Hidlefjorden», og klassifiseres som beskyttet kyst/fjord. Hidlefjorden har risikostatus på grunn av konsentrasjonene av tributyltinnkation (TBT). Økologisk tilstand er god. Vannforekomsten er i liten grad påvirket av avrenning og utslipp fra fiskeoppdrett.

Bunnforhold og sediment

Basert på tidligere utførte sedimentprøver¹ defineres sjøbunnen i nærheten av tiltaksområdet som sand og grusig sand. Alle analyserte forbindelser i undersøkelsen tilsvarer tilstandsklasse I eller II iht. Miljødirektoratets veileder TA-2229/2007, og sjøbunnsedimentene anses derfor som ikke forurenset.

---

¹ Norconsult AS, 2011. Miljøundersøkelse av sediment i forbindelse med utfylling, Solbakk. Oppdragsnr.: 511687. Dok.nr.: SHA/YM-006, revisjon B.

² Artsdatabanken, 15.10.2015. www.artsportalen.artsdatabanken.no

Høring

Søknaden ble lagt ut til offentlig ettersyn i september/oktober 2015, iht. § 36-6 i forurensningsforskriften.

Fylkesmannen mottok ingen høringsuttalelser til søknaden.

Fylkesmannens vurdering

Rettslig grunnlag

Fylkesmannen har vurdert søknaden ut fra de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig medfører, jf. forurensningsloven §§ 11 og 16. Vannforskriften § 4 og naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelsen etter forurensningsloven.

Bruk av best tilgjengelig teknikker (BAT)

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT), jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutninger skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller dersom dette ikke finnes, på «føre-var-prinsippet». Naturmangfoldet gjelder arters bestands-situasjon, naturtypers utbredelse, økologiske tilstand og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster, og deler inn vannforekomster i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften § 4 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at vannforekomsten «Hidlefjorden» endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømålene skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12. Fylkesmannen har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi det planlagte tiltaket tillatelse etter forurensningsloven.

Miljøpåvirkning

Partikkelspredning

Det har ikke blitt gjennomført sedimentundersøkelser direkte i området det nå søkes om å fylles ut i, og de undersøkelsene som er gjort i nærområdet ble utført i 2011. Det er imidlertid ingenting som tilsier at forholdene på sjøbunnen i tiltaksområdet skal være ulike de undersøkte nærliggende områdene, eller at forurensningssituasjonen skal ha endret seg vesentlig i løpet av de siste årene. Vi vurderer derfor at de sedimentundersøkelsene som foreligger er tilstrekkelige for behandling av søknaden, og at sedimentene i tiltaksområdet kan regnes som ikke forurenset.

Selv om partikkelen er rene, vil partikkelspredning som kan medføre skade eller ulempe på planter og dyr regnes som en forurensning jf. forurensningsloven. Bunnssubstratet i området består i hovedsak av sand og grus, og spredningen av bunnsedimenter forventes derfor å være beskjedne. Det kan imidlertid forventes å forekomme noe partikkelspredning fra utfyllingsmassene, som vil kunne føre til forringet vannkvalitet mens utfyllingsarbeidene pågår.

Spredning av nitrogenforbindelser

Sprengsteinmassene inneholder rester av sprengstoff, som igjen inneholder nitrogenforbindelser som kan spres i vannmassene. I forbindelse med tidligere utfyllingsarbeider på lokaliteten ble det beregnet en forventet tilførsel av 13-40 kg nitrogen per 1000 kg utsprengt masse³. Nitrogenforbindelser i sprengstoff består av omtrent 50/50 ammonium/nitratforbindelser. Ammonium kan bli omdannet til ammoniakk, som er akutt toksisk for mange marine organismer. Giftigheten avhenger av totalt nitrogenutslipp, pH, temperatur og vannvolum. Nitratforbindelser kan også føre til algeoppblomstring i vannmassene.

Sprøytebetong fra tunnelmassene kan medføre svært basisk avrenning, som kan medvirke til at det kan forekomme økte konsentrasjoner av ammoniakk. Det antas likevel at dette vil begrense seg til helt lokalt ved utfyllingen, og grunnet det relativt åpne sjøområdet arbeidene skal utføres i, samt generelt god bufferkapasitet i sjøvann, forventes eventuelt skadelige konsentrasjoner å være av kort varighet.

Spredning av plast

Utfylling med sprengsteinmasser kan føre til spredning av skyteledninger i plast.

Samlet miljøbelastning

Ut fra kunnskapsgrunnlaget i saken er det en risiko for skade på naturmangfoldet ved utføring av arbeider i sjø ved Solbakk, jf. naturmangfoldloven § 10.

Partikkelspredningen vil kunne føre til forringet vannkvalitet mens utfyllingsarbeidene pågår. Spredning av skarpe partikler fra sprengsteinmasser, samt tildekking av næringsområder, kan ha negative konsekvenser for fisk. Sjøbunnsedimentene i tiltaksområdet er ikke forurenset, men det er likevel viktig å redusere partikkelspredning for å skjerme fisk og marine økosystemer for eventuelt skadelig påvirkning som følge av arbeidet, jf. naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet).

Utfyllingsmassene av sprengstein vil kunne føre til spredning av skyteledninger i plast. Det er også en risiko for lokal spredning av nitrogenforbindelser, som kan ha negative konsekvenser for det marine miljø.

Hummerbestanden i området antas allerede å være betydelig påvirket av tidligere arbeider med større utbredelse enn det omsøkte tiltaket. Fylkesmannen vurderer at planlagt forlengelse av utfyllingen ikke vil være til stor betydning for hummer slik situasjonen i området er i dag. Viktige marine naturtyper som er registrert i området er i så stor avstand til tiltaksområdet at det antas at disse ikke vil bli påvirket av arbeidene.

Metode

Tiltakshaver planlegger å legge lenser fra land som omkranser utfyllingsområdet, samt daglig å gjennomføre oppsamling av flytende plastrester langs disse med håv. Statens vegvesen skal dokumentere og kontrollere oppsamlingsarbeidet.

Tidligere erfaring og vurderinger har vist at partikkelbarrierer som f.eks. siltgardin ikke vil være hensiktsmessig eller fungere optimalt i dette området, på grunn av dybde- og strømforholdene på stedet. Det er derfor ikke planlagt tiltak for å hindre partikkelspredning. Fylkesmannen er enig i denne vurderingen, men påpeker at det er viktig at arbeidene blir utført på en slik måte at partikkelspredning fra utfyllingsmassene minimeres.

---

³ Norconsult AS, 2011. Miljøundersøkelse av sediment i forbindelse med utfylling, Solbakk | Enterprise E01 og E01, Solbakk. Oppdragsnr.: 5111687. Dok.nr.: ShaYM-006, rev. B.

Statens vegvesen har en generell plikt til å unngå forurensning, jf. forurensningsloven § 7, og må derfor kontinuerlig føre tilsyn med at det ikke forekommer uventet og/eller unormal forurensning som følge av arbeidene.

Konklusjon

Vurdering av tiltaket etter naturmangfoldloven §§ 8 – 12, jf. § 7, tilsier at naturen i området kan bli påvirket. Tiltaket er likevel avgrenset, og det foregår innenfor et relativt kort tidsrom. Forbedring av veistandard, etablering av gang-/ og sykkelvei, samt opparbeiding av grøntareal er samfunnsnyttige formål, og området som berøres av tiltaket er allerede påvirket av menneskelige inngrep. Fylkesmannen finner derfor å kunne gi tillatelse til utfyllingsarbeidene ved Solbakk på visse vilkår. Tillatelsen er begrunnet i at tiltaket ikke vil medføre uakseptable miljøpåvirkninger, samt at det er liten risiko for forringelse av vannforekomsten, forutsatt at tiltaket utføres i henhold til fastsatte vilkår.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 26.6.2015, samt opplysninger fremkommet under behandling av søknaden.

Risikoklasse

Fylkesmannen skal som en del av behandlingen av omsøkt tiltak ved Solbakk plassere anleggsarbeidene i en risikoklasse. Risikoklassifiseringen er et uttrykk for forurensningspotensialet som foreligger, og er gradert fra 1 til 4, der 1 er høyeste risiko. På bakgrunn av arbeidenes omfang, lokale forhold, samt de opplysninger som har fremkommet av søknad og i søknadsprosessen, blir anlegget plassert i **risikoklasse 4**. Plasseringer i risikoklasse gir føringer for rutinemessig, formell kontakt mellom Statens vegvesen og Fylkesmannen.

Vedtak

Med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16, og i henhold til forurensningsforskriften § 22-6, gir Fylkesmannen i Rogaland på visse vilkår Statens vegvesen Region vest tillatelse til utvidelse av utfylling i sjø ved Solbakk i Strand kommune.

Ved avgjørelse av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkår, er det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 er lagt til grunn som retningslinjer for beslutningen. Søknaden er også vurdert etter bestemmelsene i vannforskriften. Det stilles nedenfor vilkår om tiltak for å begrense eventuell forurensning, og for å motvirke skader på det marine miljø.

Tiltakshaver må dekke kostnadene ved å begrense eventuell skade på naturmiljø som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11.

Vilkår

Med hjemmel i forurensningsloven § 16 blir det stilt følgende vilkår for tillatelsen. Vilkårene er nummerert for å lette den planlagte rapporteringen, særlig med tanke på avvik.

1. Statens vegvesen er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere dem som skal gjennomføre arbeidene i sjø om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidene. Det er videre Statens vegvesen sitt ansvar å sørge for å fremskaffe alle nødvendige opplysninger slik at arbeidet kan gjennomføres tilfredsstillende og i henhold til tillatelsen. Statens vegvesen skal gi beskjed til Fylkesmannen når arbeidene i sjø starter.

2. I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, plikter Statens vegvesen å påse at det etableres internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes, slik at arbeidet kan revideres. Fylkesmannen skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidene, dokumenter mm., for å kunne føre tilsyn med aktivitetene.
3. Det skal iverksettes tiltak som hindrer spredning av plast:
  - 3.1 Utfyllingsområdet skal til en hver tid omkranses av lenser.
  - 3.2 Flytende plastrester langs lensene skal daglig samles opp med håv.
  - 3.3 Oppsamlingsarbeidet skal kontrolleres og dokumenteres av Statens vegvesen.
4. Arbeidene i sjø skal utføres på en måte som minimerer skade på det marine miljø:
  - 4.1 Utfyllingsmassene skal bestå av rene sprengsteinsmasser.
  - 4.2 Arbeidene i sjø skal utføres på en måte som minimerer partikkelspredning.
  - 4.3 Ferdig fyllingsskråning skal sikres mot utrasing.
  - 4.4 Den endelige utformingen av utfyllingen skal gjøre den egnet som fremtidig hummerhabitat.
5. Støy fra utfyllingsarbeidene og/eller anleggstrafikk skal ikke overskride grenseverdiene i Klima- og miljødepartementets «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging» (T-1442/2012).
6. Dersom det påtreffes kulturhistorisk materiale (glass, keramikk, vrakdeler, bearbeidet flint, etc.) må arbeidet stanses og Museum Stavanger AS og Rogaland fylkeskommune varsles, jf. lov om kulturminner §§ 8 og 14 tredje ledd.
7. Før anleggsarbeidene starter må Statens vegvesen ha etablert en beredskapsplan som skal gjennomføres straks ved hendelser som medfører akutt forurensning.
8. Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø er Statens vegvesen ansvarlig for at Fylkesmannen varsles umiddelbart.
9. Når arbeidet er ferdig skal Statens vegvesen utarbeide en rapport der samtlige resultater fra arbeidene presenteres, og hvor en dokumenterer at vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Eventuelle avvik skal begrunnes og dokumenteres. Rapporten sendes Fylkesmannen innen 8 uker etter at arbeidet er avsluttet.
10. Tillatelsen gjelder fra dags dato og inntil utfyllingsarbeidene er endelig avsluttet.

Vi vil understreke at all forurensning fra arbeidene ved Solbakk isolert sett er uønsket.

Brudd på vilkår i en tillatelse medfører straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven

eller tillatelsen blir overholdt, kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar fra plikter i henhold til annen lovgivning.

Varsel om gebyr for saksbehandling

Fylkesmannens behandling av søknader om tillatelser etter forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften. Vår behandling av denne saken har medført en ressursbruk tilsvarende gebyrsats 4, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Statens Vegvesen region Vest skal derfor betale et gebyr på kr **21 000,-** for Fylkesmannens behandling av saken.

Etter forvaltningsloven § 16 har partene i en sak rett til å uttale seg før vedtak blir gjort. Vi ber at eventuelle merknader angående gebyret sendes til Fylkesmannen innen 14 dager etter at dette varselet er mottatt.

Klageadgang

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage stiles til Miljødirektoratet, og sendes Fylkesmannen i Rogaland.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernssjef

Linda Thorsen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift

Saksbehandler: Linda Thorsen
Saksbehandler telefon: 51 56 89 04
E-post: fmrolth@fylkesmannen.no

Kopi til:

Strand kommune	Postboks 115	4126	JØRPELAND
Rogaland Fylkeskommune	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER
Museum Stavanger AS	Muségata 16	4010	STAVANGER
Fiskeridirektoratet region sør	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Fiskarlaget Vest	Slottsgt. 3	5003	BERGEN
Kystverket Vest	Postboks 1502	6025	ÅLESUND